

ТОВЧИЛСОН ҮГИЙН ЖАГСААЛТ

УТХО - УЛСЫН ТӨСВИЙН ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ

ОНТ – ОРОН НУТГИЙН ТӨСӨВ

АЗДТГ – АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗАР

ТЗУХ – ТӨРИЙН ЗАХИРГААНЫ УДИРДЛАГЫН ХЭЛТЭС

ХЭЗХ – ХУУЛЬ ЭРХ ЗҮЙН ХЭЛТЭС

НБХ – НИЙГМИЙН БОДЛОГЫН ХЭЛТЭС

ХОХБТХ – ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ, ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО ТӨЛӨВЛӨЛТИЙН ХЭЛТЭС

СТСХ – САНХҮҮ ТӨРИЙН САНГИЙН ХЭЛТЭС

ААН – АЖ АХУЙН НЭГЖ

ЦГ- ЦАГДААГИЙН ГАЗАР

БСУГ- БОЛОВСРОЛ СОЁЛ, УРЛАГИЙН ГАЗАР

НД – НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ХЭЛТЭС

ХХҮҮГ- ХӨДӨЛМӨР ХАЛАМЖ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР

ХХААГ- ХҮНС, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН ГАЗАР

БОАЖГ- БАЙГАЛЬ ОРЧИН, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ГАЗАР

ЭМГ- ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ГАЗАР

ОБГ- ОНЦГОЙ БАЙДЛЫН ГАЗАР

ГХБХБГ- ГАЗРЫН ХАРИЛЦАА, БАРИЛГА ХОТ БАЙГУУЛАЛТЫН ГАЗАР

ГБХЗХГ- ГЭР БҮЛ, ХҮҮХЭД ЗАЛУУЧУУДЫН ХӨГЖЛИЙН ГАЗАР

МЭГ- МАЛ ЭМНЭЛЭГИЙН ГАЗАР

ШША – ШҮҮХИЙН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ АЛБА

УЦУОШТ – УС ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ

СУБ – СОЁЛ УРЛАГИЙН БАЙГУУЛЛАГА

ТХДЖТ – ТӨВ ХАЛХЫН ДУУЛАЛТ ЖҮЖГИЙН ТЕАТР

ТТХТ – ТЭНГЭРИЙН ТЭМДЭГ ХҮҮХДИЙН ТЕАТР

МСҮТ – МЭРГЭЖИЛ СУРГАЛТ ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙН ТӨВ

БТСГ – БИЕИЙН ТАМИР, СПОРТЫН ГАЗАР

ГХУСАЗЗ–ГЭМТ ХЭРГЭЭС УРЬДЧИЛАН СЭРГИЙЛЭХ АЙМГИЙН ЗАХИРГААНЫ ЗӨВЛӨЛ

ОНӨҮГ – ОРОН НУТГИЙН ӨМЧИЙН ҮЙЛДВЭРИЙН ГАЗАР

БЗӨБЦТС - БАГАНУУР ЗҮҮН ӨМНӨД БҮСИЙН ЦАХИЛГААН ТҮГЭЭХ СҮЛЖЭЭ

ТӨХК – ТӨРИЙН ӨМЧИТ ХУВЬЦААТ КОМПАНИ

ЦТСС – ЦАХИЛГААН ТҮГЭЭХ СҮЛЖЭЭ САЛБАР

ШҮГ – ШУУДАН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР

ОУБ – ОЛОН УЛСЫН БАЙГУУЛЛАГА

ЭТИС - ЭРДЭС БАЯЛАГ ТҮҮХИЙ ЭДИЙН ИЖ БҮРЭН САНААЧЛАГА

ЭМДТ- ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ДААТГАЛЫН ТАСАГ

ЦШ-ЦЭРГИЙН ШТАБ

ЗУРГАА. НОГООН ХӨГЖИЛ

Зорилго 6. Хүрээлэн байгаа орчны бохирдол, доройтлыг бууруулах, хамгаалах, нөхөн сэргээх, уур амьсгалын өөрчлөлтийг сааруулах, дасан зохицох бодлогыг хэрэгжүүлнэ.

Эх байгаль анхдагч экосистем

Зорилго 6.1 Тусгай хамгаалалттай газар нутгийн хэмжээ 2020 онд 27 хувь байсныг 2025 онд 34.4 хувьд хүргэж өргөжүүлнэ.

Зорилт:6.1.1 Тусгай хамгаалалттай газар нутгийг 2020 онд 238 байсныг 244 болгож нэмэгдүүлнэ.

6.1.1.1 Улсын тусгай хамгаалалттай газар нутгийн хэмжээг нэмэгдүүлэх шийдвэр гаргуулна.

6.1.1.2 Орон нутгийн тусгай хамгаалалттай газар нутгийн хэмжээг нэмэгдүүлэх шийдвэр гаргуулна.

6.1.1.3 Аймгийн хэмжээнд амьтан, ургамлын нарийвчилсан тооллогыг мэргэжлийн байгууллагаар гүйцэтгүүлэн нөөцийг тогтооно.

Байгалийн баялгийн үр өгөөж

Зорилго 6.2. Доройтсон орчныг нөхөн сэргээж, байгаль орчныг хамгаалах чиглэлээр хэрэгжүүлсэн төсөл, арга хэмжээ 2020 онд 41 байсныг 2025 он 92 болгон нэмэгдүүлнэ.

Зорилт 6.2.1 Уул уурхайн үйл ажиллагааны улмаас эвдэрсэн нийт газарт ногдох нөхөн сэргээсэн талбайн эзлэх хувийг 2020 онд 8.3 байсныг 2025 онд 21.7 хувиар нэмэгдүүлнэ.

6.2.1.1 Уул уурхайн болон бусад үйл ажиллагааны улмаас эвдэрсэн газарт техникийн нөхөн сэргээлтийг 100 га-д хийлгэнэ.

6.2.1.2 Уул уурхайн болон бусад үйл ажиллагааны улмаас эвдэрсэн газарт биологийн нөхөн сэргээлтийг 25 га-д хийлгэнэ.

Зорилт 6.2.2 Ногоон байгууламжийн хэмжээ 2020 онд 369.4 га байгааг 2025 онд 414.4 га-д хүргэнэ.

6.2.2.1 Төв зам дагуу ногоон байгууламжийг бий болгоно.

6.2.2.2 Аймгийн хэмжээнд 4 га талбайд ойн зурвас байгуулна.

Зорилт 6.2.3 Зэрлэг амьтдын нөөцийн хомсдолыг бууруулах, ашиглалтын нөөцийг хамгаалах арга хэмжээний тоо 2020 онд 11 байсныг 2025 онд 42 болгож нэмэгдүүлнэ.

6.2.3.1 Зэрлэг амьтдын амьдрах орчин нөхцөлийг сайжруулж, био-техникийн арга хэмжээ авна.

6.2.3.2 Тарвага нутагшуулах ажлыг зохион байгуулна.

Үнэт баялаг ус

Зорилго 6.3. Сумдад хиймэл нуур байгуулах, говийг усжуулах төсөлд хамруулах ажлыг олон улсын байгууллага, улсын төсөв, хувийн хэвшил зэргээс хөрөнгө оруулалтыг бүрдүүлж, шаардлага хангасан үндэсн эх үүсвэрээр хангагдсан хүн амын эзлэх хувийг 2020 онд 26,5 байсныг 2025 онд 31 хувьд хүргэнэ.

Зорилт 6.3.1 Гадаргын усан хангамж 2020 онд 53 байсныг 2025 онд 175 болгон нэмэгдүүлж, хомсдлоос хамгаална.

6.3.1.1 Усны сан бүхий газарт хамгаалалтын бүс тогтоох, орон нутгийн тусгай хамгаалалтад авч тэмдэгжүүлэлтийн ажлыг зохион байгуулна.

6.3.1.2 Булаг шанд, усыг түшиглэн хур тунадас, цас, мөсний усыг хуримтлуулах хөв цөөрөм байгуулна.

6.3.1.3 Булгийн эхийг хашиж хамгаалах, тохижуулах ажлыг зохион байгуулна.

Нүүрстөрөгч багатай, бүтээмжтэй, хүртээмжтэй ногоон хөгжил

Зорилго 6.4. Аймгийн төвд хог хаягдлыг ангилах ажлыг эхлүүлж, хог хаягдлын дахин боловсруулах үйлдвэрт 2025 он гэхэд нийт хог хаягдлын 0.022 хувийг нийлүүлнэ.

Зорилт 6.4.1 Аймгийн төвд хог ангилан ялгах, дахин боловсруулах, булшлах шинэлэг арга технологийг нэвтрүүлж, хог хаягдлын дахин боловсруулах үйлдвэрт 2025 он гэхэд 70 тн дахивар хогийг нийлүүлнэ.

6.4.1.1 Ангилан ялгах хогийн савны тоог нэмэгдүүлнэ.

6.4.1.2 Төв суурин газрын төвлөрсөн хогийн цэгийн талбайг шууж, эрүүлжүүлнэ.

6.4.1.3 Агаар, орчны бохирдлыг тодорхойлогч нарийн тоног төхөөрөмж бүхий автомат станцтай болж, түгээмэл тархацтай бохирдуулагч бодис /Азотын давхар исэл, хүхэрлэг хий, нүүрстөрөгчийн дутуу исэл, озон, РМ 2.5, РМ 10/-ыг хэмжиж агаарын чанарын индексээр үнэлнэ.

6.4.1.4 Төв суурин газрын агаарын бохирдлыг бууруулах хүрээнд шинэ дэвшилтэд техник, технологи /шахмал түлшний үйлдвэр/ нэвтрүүлэх аж ахуйн нэгжийг дэмжиж ажиллана.

Зорилго 6.5 Цаг уурын ажиглалтын сүлжээг өргөтгөх, автомат станцын тоо 2019 онд 7 байсныг 2025 онд 11 болгоно.

Зорилт 6.5.1 Цаг агаарын аюулт үзэгдлийг урьдчилан мэдээлэх, сэрэмжлүүлэх чадавхыг бэхжүүлж, мэдээний таарцыг 2019 онд 93,4 хувь байсныг 2025 онд 96.1-д хүргэнэ.

6.5.1.1 Урьдчилан мэдээлэхийн инженерүүдийг чадавхжуулна.

6.5.1.2 Цаг агаарын мэдээ зохиоход ашиглах зураг, загваруудын тоог нэмэгдүүлнэ.

6.5.1.3 Цаг агаарт зориудаар нөлөөлөх үйл ажиллагааны үр өгөөжийг нэмэгдүүлнэ.

ДОЛОО. АМАР ТАЙВАН, АЮУЛГҮЙ НИЙГЭМ

Зорилго 7. Гамшгийн эсрдэлийг бууруулж, иргэдийн амар тайван, аюулгүй орчинд амьдрах нөхцөлийг бүрдүүлж, 10000 хүнд ногдох бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоог 2019 онд 67 байгааг 10 хувиар бууруулна.

Батлан хамгаалах

Зорилго 7.1 Батлан хамгаалах хууль тогтоомжийг орон нутагт сурталчлан таниулж, түүнд хяналт тавих, иргэд аж ахуйн нэгж байгууллагыг томилгоожуулна.

Зорилт: 7.1.1 Орон нутагт батлан хамгаалах чадавхыг 60-иас доошгүй хувьд бэхжүүлж, батлан хамгаалах чиглэлээр гарсан хууль тогтоомжийн биелэлтийг хангах ажлыг тайван болон онцгой нөхцөлийн үед зохион байгуулж хэрэгжүүлнэ.

7.1.1.1. Орон нутгийн хамгаалалтын нэгдсэн сургуулийг 2 жил тутамд зохион байгуулна.

7.1.1.2 Цэрэг татлагаас эрүүл мэндийн шалтгаанаар чөлөөлөгдсөн иргэдийг ээлжит татлагын хооронд эрүүлжүүлэх ажлыг шат дараалалтайгаар зохион байгуулна.

Хүн, нийгмийн амар тайван байдал

Зорилго 7.2 Гамшгийн эрсдлийг бууруулах, урьдчилан сэргийлэх чадавхийг бэхжүүлж, хүн-нийгмийн амар тайван амьдрах орчныг сайжруулж, гамшгаас

хамгаалах бэлэн байдлыг 2020 онд 60 хувьтай байсныг 2025 онд 73 хувьд хүргэж бүрдүүлнэ.

Зорилт: 7.2.1 Гамшгийн эрсдлийг бууруулах, урьдчилан сэргийлэх, чадавхыг бэхжүүлж, иргэдийн амьдрах орчныг сайжруулна.

7.2.1.1 Аюулт үзэгдэл, ослоос урьдчилан сэргийлэх мэдээллийг малчид, иргэдэд шуурхай дамжуулах техникийн бэлэн байдлыг хангана.

7.2.1.2 Гамшгаас хамгаалах ангиллын сургалтыг орон нутгийн нийт хүн амын 30 хувийг хамруулсан байна.

7.2.1.3 Гамшигтай тэмцэх чадавхыг нэмэгдүүлж, жил бүр 6-аас доошгүй суманд сургууль үзлэг зохион байгуулна.

7.2.1.4 Шаардлагатай суманд Эрэн хайх, аврах бүлгийг байгуулж, үйл ажиллагааг эхлүүлнэ.

7.2.1.5 Гамшгийн эрсдэлийг бууруулах зорилгоор “Мазаалай” зорилтот санаачилга боловсруулж хэрэгжүүлнэ.

Зорилт 7.2.2 Аймгийн хэмжээнд гэмт хэргийн гаралт 2019 онд 211 байсныг 2025 онд 10 -аас доошгүй хувиар бууруулж, түүнээс үүдэх хор уршгийг багасгана

7.2.2.1 Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагааг мэргэжлийн байгууллага, иргэд, олон нийтийн оролцоотой жил бүр бодитой төлөвлөж, хамтран зохион байгуулна.

7.2.2.2 Иргэний нийгмийн байгууллагатай хамтран архидан согтуурахтай тэмцэх орон нутгийн бодлого боловсруулж хэрэгжүүлнэ.

7.2.2.3 Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх, хүүхдийг гэмт хэрэг, осол, зөрчилд өртөхөөс урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагааг мэргэжлийн байгууллагуудтай хамтран хэрэгжүүлнэ.

7.2.2.4 Зам тээврийн осол, гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх үр нөлөөтэй бодлого, үйл ажиллагааг үе шаттай хэрэгжүүлнэ.

7.2.2.5 Мал хулгайлах гэмт хэрэгтэй тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх ажиллагаанд иргэний нийгмийн байгууллагын идэвх санаачилгыг өрнүүлж, дэмжлэг үзүүлж хамтран ажиллана.

Хууль сахиулах салбарын хөгжил

Зорилго 7.3 Хууль сахиулах байгууллагуудын материаллаг баазыг бэхжүүлж, гэмт хэрэгтэй тэмцэх үйл ажиллагааны үр дүнг сайжруулж, гэмт хэргийн

шийдвэрлэлтийн хувийг 2019 онд 86.5 байсныг 2025 онд 90-ээс дээш хувьд хүргэнэ.

Зорилт: 7.3.1 Гэмт хэргийн улмаас иргэдэд учирсан хохирлыг барагдуулах бодит нөхцөлийг дээшлүүлж, 2019 онд 41.4 хувьтай байгааг 2025 онд 52-оос дээш хувьд хүргэж, гэмт хэрэгтэй тэмцэх үйл ажиллагааны үр дүнг сайжруулна.

7.3.1.1 Аймгийн Шүүхийн барилгыг шинээр ашиглалтанд оруулж, алба хаагч, иргэдэд үйл ажиллагаа, үйлчилгээний ая тухтай орчин бүрдүүлнэ.

7.3.1.2 Гэмт хэрэгтэй тэмцэх, урьдчилан сэргийлэхэд албан байгууллага, аж ахуйн нэгжийн хариуцлага, сонор сэрэмж, үүрэг оролцоог сайжруулж, томоохон гудамж талбай, сумын төвүүдэд дэвшилтэт технологи бүхий камержуулалтын системийг нэвтрүүлнэ.

7.3.1.3 Аймгийн Цагдаагийн газрын автопаркын болон алба хаагчдын 25-аас доошгүй хувийн хэт богино долгионы радио холбоог шинэчилж, албан хэрэгцээнд шаардлагатай техник хэрэгсэл, тоног төхөөрөмжөөр хангана.

7.3.1.4 Аймгийн Шүүхийн шинжилгээний албанд шаардлагатай тоног төхөөрөмжийн дэмжлэг үзүүлж бие даасан, хараат бус байдлыг хангаж, чадавхыг дээшлүүлнэ.

7.3.1.5 Цагдаагийн байгууллагад иргэдийн өргөдөл, гомдлыг шуурхай хянан шийдвэрлэх, түүнд хяналт тавих цахим нэгдсэн сүлжээ нэвтрүүлнэ.

НАЙМ. БҮС, ОРОН НУТГИЙН ХӨГЖИЛ

Зорилго 8. Бүс нутгийн эдийн засгийн интеграцад дэд бүтцийн нэгдсэн сүлжээгээр бүрэн холбогдож, аялал жуулчлал, хөдөө аж ахуйг байгальд ээлтэй, бүтээмж өндөр, тогтвортой үйлдвэрлэлтэй эдийн засгийн тэргүүлэх салбар болгон хөгжүүлж, хөдөө аж ахуйн гаралтай үйлдвэрлэлийн бүтээгдэхүүний нийлүүлэлтийн хэмжээг 2020 онд 277,76 байсныг 2025 онд 316,87 болгож нэмэгдүүлнэ.

Дэд бүтэц

Зорилго 8.1. Эдийн засгийн түргүүлэх чиглэлээр аймгийн тээвэр, мэдээлэл, холбооны салбарын ДНБ 2019 онд 5328.6 сая төгрөг байгааг 2025 онд 69 сая төгрөгт өсгөнө.

Зорилт 8.1.1. Эдийн засгийн тэргүүлэх чиглэлийн тээвэр, дэд бүтцийн хүрээний ажлыг хэрэгжүүлнэ.

8.1.1.1 Аймгийн төвд ачаа буулгах, хадгалах, шилжүүлэн ачих томоохон терминал ложистикийн төв байгуулна.

8.1.1.2 Сумдын ерөнхий төлөвлөгөөтэй болно.

8.1.1.3 Жишиг гудамж төсөл, тохижилтын ажлын хөрөнгийн асуудлыг шийдвэрлэнэ.

8.1.1.4 Иргэдийн оролцоотой "Шинэ сум" арга хэмжээг хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд дэд бүтэцтэй сум 2020 онд 2 байсныг 2025 онд 3-аар нэмэгдүүлнэ.

8.1.1.5 Мандалговь-Улаанбаатар, Мандалговь-Даланзадгад чиглэлийн Улсын чанартай хатуу хучилттай авто замын арчилгаа, засварын ажилд хяналт тавьж, орон нутгийн авто замын засвар, арчилгааны хөрөнгийн асуудлыг шийдвэрлэнэ.

8.1.1.6 Цаг агаарын урьтаж анхааруулах мэдээг малчдад 2020 онд 27880 багц мессежээр дамжуулсныг 2025 онд 60000 багц мессежээр дамжуулдаг болно.

Аялал жуулчлал

Зорилго 8.2. Аялал жуулчлалын бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ, чанар, стандартыг сайжруулж, өрсөлдөх чадварыг дээшлүүлэн гадаад жуулчдын тоог 30000-д хүргэнэ.

Зорилт 8.2.1 Жуулчдад үзүүлэх уламжлалт зан заншил, нутгийн онцлогтой эвент арга хэмжээ 2019 онд 4 2025 онд 9-өөр нэмэгдүүлнэ.

8.2.1.1 Жуулчдын голлон зорих байгаль, түүх, соёлын өв бүхий Дэл уул зэрэг газруудыг тохижуулж, эко ариун цэврийн байгууламж бүхий отоглох цэгүүдийг байгуулна

8.2.1.2 Сүм хөх бүрд зэрэг аялал жуулчлалын гол бүс нутгуудад орон нутгийн өмчийн болон хувийн хэвшлийн үйл ажиллагааг дэмжих замаар үйлчилгээний чанарын стандартыг дээшлүүлнэ.

8.2.1.3 Олон улсын аялал жуулчлалын үзэсгэлэнд жил бүр нэгдсэн зохион байгуулалттай оролцож, /хятад, солонгос, англи гэх зэрэг хэл дээр видео контентууд хийж/ орон нутгаа сурталчилна.

Тогтвортой хөдөө аж ахуй

Зорилго 8.3. Хөдөө аж ахуйн салбарыг эрчимтэй хөгжүүлж, дотоодын нийт бүтээгдэхүүн 2020 онд 221279 сая байгааг 2025 онд 321456,8 сая төгрөгт хүргэнэ.

Зорилт 8.3.1. Гол нэрийн хүнсний бүтээгдэхүүний хэрэгцээний 85-аас доошгүй хувийг дотоодын үйлдвэрлэлээр хангана.

8.3.1.1 Үйлдвэрийн аргаар боловсруулсан сүүний хэмжээг нэмэгдүүлнэ.

8.3.1.2 Үйлдвэрийн аргаар боловсруулсан махны хэмжээг нэмэгдүүлнэ

8.3.1.3 МАА-н гаралтай бүтээгдэхүүн боловсруулах, уламжлалт болон дэвшилтэт техник технологийг үйлдвэрлэлд нэвтрүүлнэ. /мах, ноос, ноолуур, арьс шир, сүү сүүн бүтээгдэхүүн.../

8.3.1.4 Өлзийт суманд ингэний сүү боловсруулах **үйлдвэр** байгуулж ингэний сүүний үнэлэмжийг нэмэгдүүлнэ

8.3.1.5 Дундговийн мах бодлогыг хэрэгжүүлж сумдад мал төхөөрөх, мах боловсруулах үйлдвэр байгуулна

Газар тариалан

Зорилт 8.3.2. Нэгж га талбайгаас хураан авах ургацын хэмжээг 2020 онд 250 тн байсныг 2025 онд 275 тоннд хүргэнэ.

8.3.2.1 Төмс хүнсний ногоо, хүлэмжийн тариалалтыг нэмэгдүүлэн хадгалах хугацааг уртасгах боловсруулах, нөөшлөх үйлдвэрийг байгуулна

8.3.2.2 Сайхан-Овоо суманд Онги голын ус хуримтлуулах болон гүн өрмийн худаг барьж усалгаатай тариалалтыг нэмэгдүүлнэ

8.3.2.3 Төмс, хүнсний ногоо, жимс жимсгэний талбайн нэгжээс хураан авах ургацын хэмжээг нэмэгдүүлнэ.

8.3.2.4 Сайнцагаан суманд байгуулагдсан "Өвлийн нарлаг хүлэмж"-ийг бүрэн хүчин чадлаар нь ажиллуулж хүн амын хүнсний нарийн ногооны хэрэгцээг тасралтгүй хангана

Мал аж ахуй

Зорилт 8.3.3. Эрчимжсэн мал аж ахуйг хөгжүүлэн нэг малаас авах үр шимийг нэмэгдүүлэх замаар малын тоог чанарт шилжүүлж биотехнологийн ололтыг нэвтрүүлэх ажил хийгдээгүй байсныг 2025 онд 3300 малд шинээр нэвтрүүлнэ.

8.3.3.1. Сайнцагаан омгийн хонинд зохиомол хээлтүүлэг хийнэ.

8.3.3.2. Олдохын хүрэн бор тэмээний тоог нэмэгдүүлэх, сумдад сайжруулагчаар ашиглаж ашиг шимийг нэмэгдүүлж хүрээг тэлнэ.

8.3.3.3. Өндөршил омгийн адуу, Сайнцагаан омгийн хониноос үр авч Малын удмын сангийн үндэсний төвийн генийн санд хадгална.

8.3.3.4. Жилд 20-оос доошгүй стандартын шаардлага хангасан бух бойжуулж сумдын үхэр сүргийг үе шаттайгаар сайжруулна.

8.3.3.5. 3000-аас доошгүй өндөглөгчтэй шувууны аж ахуйг байгуулж аймгийн ард иргэдийн сувилалын өндөгний хэрэгцээг хангана.

8.3.3.6. Стандартын шаардлага хангасан цөм сүргийн ангийн хээлтэгч, хээлтүүлэгчийг ээмэгжүүлэн бүртгэж, бүртгэл мэдээллийн нэгдсэн санд хамруулна.

8.3.3.7. Аймгийн тэмээ өсгөх бодлогыг хэрэгжүүлж бойжуулсан ботго тутамд урамшуулал олгох системийг орон нутгийн хэмжээнд зохион байгуулна.

Бэлчээр хангамж, мал эмнэлгийн үйлчилгээ

Зорилт 8.3.4. Нийт 7.4 сая га бэлчээрийн талбайн 70 хувьд бэлчээрийн даац 3 буюу түүнээс дээш дахин хэтэрч гарснаас 2025 онд 36 га тайлбайг нөхөн сэргээнэ.

8.3.4.1 Уламжлалт мал малллагааны аргыг сэргээх, сайн туршлагыг түгээн дэлгэрүүлэх зорилгоор "Аймгийн малчдын зөвлөгөөн"-ийг жил бүр зохион байгуулна.

8.3.4.2 Бэлчээрийн даац олон дахин хэтэрсэн болон талхлагдсан бэлчээрт олон наст ургамал цацах, тариалах, өнжөөж сэлгэж нөхөн сэргээнэ.

8.3.4.3 Нийт малчин өрхийн 10-аас доошгүй хувийг малын ногоон тэжээл тариалах, өвөлжөө, хаваржааны эзэмшил газарт нөөц бэлчээртэй болгож хашиж хамгаална.

8.3.4.4 Бэлчээрийн хортон мэрэгч амьтан, шавьжтай байгаль орчин, хүн, малд халгүй технологи ашиглан тэмцэнэ.

8.3.4.5 Малын бэлчээрийн талбайг гүн өрмийн худаг болон энгийн уурхайн худгаар усжуулж, сэргээгдэх эрчим хүчийг ашиглана.

8.3.4.6 Малын халдварт өвчний дархлаажуулалтыг малын өвчний гаралт, тандалтын үр дүнд үндэслэн оновчтой зохион байгуулна.

8.3.4.7 Малын халдварт, цусны шимэгч, зооноз өвчний тандалт, судалгаа, лабораторийн оношлогооны чадавхыг сайжруулах ажлыг зохион байгуулна.

8.3.4.8 Шимэгчтэх өвчнөөс эмчлэн сэргийлэх арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.

8.3.4.9 Мал угаалгын ванн, мал эмнэлгийн ажил үйлчилгээ үзүүлэх хашаа барина.

8.3.4.10 Мал эмнэлгийн нэгдсэн системийг бүрэн нэвтрүүлж, мал эмнэлгийн гэрчилгээ олгох ажиллагааг төгөлдөржүүлнэ.

8.3.4.11 Мал, ургамал, амьтны биологийн нөөцийг судлах, хамгаалах, тэдгээрийн өвчний оношилгоо, эмчилгээнд биологи, биотехнологи, генетикийн аргыг ашиглана

8.3.4.12 Мал эмнэлгийн ажил үйлчилгээний бэлэн байдлыг бүрдүүлэх тоног төхөөрөмж, техник хэрэгслээр хангагдана.

Бүс, орон нутгийн хамтын ажиллагаа

Зорилт 8.3.5 Бүс нутгийн эдийн засгийн интеграцад дэд бүтцийн нэгдсэн сүлжээгээр бүрэн холбогдож, аялал жуулчлал, хөдөө аж ахуйг байгальд ээлтэй, бүтээмж өндөр, тогтвортой үйлдвэрлэлтэй эдийн засгийн тэргүүлэх салбар болгон хөгжүүлнэ.

8.3.5.1. Дорнод аймагтай хамтран ажиллаж, Баянжаргалан сумын үхэр сүргийг "Дорнод монголын мухар улаан" үүдрээр сайжруулна.

8.3.5.2. Бүсчилсэн хөгжлийн бодлоготой уялдуулан төвийн болон говийн бүсийн аймгуудтай хамтын ажиллагааг өргөжүүлнэ.

8.3.5.3. Төвийн болон говийн бүс нутгийн хэмжээнд аялал жуулчлал, хариуцлагатай уул уурхай, үйлдвэрлэл үйлчилгээ, дэд бүтцийн байршлын мэдээллийн баазыг бий болгож, бүс нутгийн чанартай томоохон төслүүдийг хэрэгжүүлнэ.

8.3.5.4. Төрийн албан хаагчдын чадавхийг нэмэгдүүлэх зорилгоор бүсийн уулзалт, туршлага солилцох арга хэмжээг зохион байгуулна.

АЙМГИЙГ 2021-2025 ОНД ХӨГЖҮҮЛЭХ ҮНДСЭН ЧИГЛЭЛИЙН ТОВЧОО

№	Бүлэг	Зорилтын гарчиг	Зорилг о	Зорил т	Арга хэмжэ э
1	Үндэсний нэгдмэл үнэт зүйл	1.1. Үндэсний бахархал, эв нэгдэл	1	3	10
		1.2. Нүүдлийн соёл иргэншилт Монгол	1	1	5
		1.3. Монгол хэл, бичиг	1	1	4
2	Хүний хөгжил	2.1. Боловсрол	1	3	15
		2.2. Эрүүл мэнд	1	3	16

		2.3. Гэр бүл	1	1	5
		2.4. Хүнд ээлтэй амьдрах орчин	1	1	2
		2.5 Хөдөлмөрийн зах зээл	1	1	3
		2.6 Монгол хүний удмын сан	1	1	2
		2.7 Шинэ сэргэж буй халдварын үеийн эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ	1	1	2
3	Амьдралын чанар ба дундаж давхарга	3.1. Нийгмийн хамгаалал ба даатгалын тогтолцооны шинэчлэл	1	2	4
		3.2. Орлогод нийцсэн орон байр	1	1	2
		3.3. Хөдөлмөр эрхлэлт ба гарааны бизнес	1	1	3
		3.4. Эрүүл идэвхтэй амьдралын хэв маяг	1	2	7
		3.5. Газрын харилцаа	1	1	1
4	Эдийн засаг	4.1. Чинээлэг Монгол	1	1	4
		4.2. Уул уурхай, эрчим хүч	1	2	10
		4.3. Бүс нутгийн хамтын ажиллагаа	1	1	4
5	Засаглал	5.1. Ухаалаг засаглал	1	1	3
		5.2. Ухаалаг бүтэц	1	1	2
		5.3. Цахим төр-Ухаалаг Дундговь	1	1	3
		5.4. Чадварлаг, ёс зүйтэй төрийн алба	1	1	6
		5.5. Хүний эрхийг дээдлсэн нийгэм	1	1	2
		5.6. Авлигагүй засаглал	1	1	2
6	Ногоон хөгжил	6.1. Эх байгаль анхдагч эко систем	1	1	3
		6.2 Байгалийн баялагийн үр өгөөж	1	3	6
		6.2. Үнэт баялаг ус	1	1	3
		6.3. Нүүрстөрөгч багатай, бүтээмжтэй, хүртээмжтэй ногоон хөгжил	2	2	6
7	Амар тайван, аюулгүй нийгэм	7.1. Батлан хамгаалах	1	1	2
		7.2. Хүн, нийгмийн амар тайван байдал	1	2	10
		7.3.Хууль сахиулах салбарын хөгжил	1	1	4
8	Бүс орон нутгийн хөгжил	8.1. Дэд бүтэц	1	1	4
		8.2. Аялал жуулчлал	1	1	3
		8.3. Тогтвортой хөдөө аж ахуй	1	5	30
ДҮН			35	51	188